

Beslut

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskola i Strandskolan Montessori och Strandskolan Montessoriföreningen i Kungälv

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i huvudmannen Strandskolan Montessoriföreningen i Kungälv och skolenheten Strandskolan Montessori avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av huvudmannen Strandskolan Montessoriföreningen i Kungälv och skolenheten Strandskolan Montessori i följande utsträckning:

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen arbetar systematiskt med att ta reda på och analysera både nuvarande och kommande behov av behöriga förskollärare och lärare inom skolenheten. Eftersom huvudmannen endast har en skolenhet sker arbetet i nära samarbete mellan huvudmannen och skolenheten. Arbetet med att kartlägga behov av behöriga lärare och förskollärare utgår från rektorns kartläggning och huvudmannens prognoser gällande omvärldsbevakning, pensionsavgångar och elevunderlag. Underlagen sammanställs i Strandskolans plan för kompetensförsörjning, som huvudmannen kontinuerligt uppdaterar utifrån förändringar i lärarnas behörigheter.

Huvudmannen och rektorn genomför en kontinuerlig och strukturerad analys av både nuvarande och framtida behov av behöriga lärare genom regelbundna möten och löpande uppföljning av lärarlegitimationer, behörigheter och personalförsörjning. Analysen ger huvudmannen en tydlig bild av vilka behoven är nu och på tio års sikt. Utifrån det planerar huvudmannen att både genom att rekrytera och genom behörighetsgrundande utbildning öka andelen behöriga förskollärare och lärare utifrån identifierade behov. De har bland annat identifierat behov av behöriga lärare i ämnena idrott och hälsa, bild och musik och där huvudmannen konstaterat att rekrytering liksom behörighetsgrundande utbildningar är alternativa lösningar.

Rektorn för Strandskolan Montessori arbetar systematiskt med att kartlägga och följa upp skolenhetens behov av behöriga lärare i grundskolan och förskoleklass. Behoven sammanställs och analyseras fortlöpande under läsåret. Efter anställning följer rektorn kontinuerligt upp lärarnas kompetens bland annat genom medarbetarsamtal, där behov av kompetensutveckling och eventuella förändringar i behörighet diskuteras. Inför kommande läsår gör rektorn en översyn för att identifiera eventuella behov av behöriga lärare. I det arbetet utgår rektorn från den information som framgår av förskollärares och lärares legitimationer och förväntat elevantal, pensionsprognoser och omvärldsbevakning. I sin kartläggning har rektorn identifierat ett behov av att öka behörigheten i fritidshem samt i ämnena bild och musik. Tidigare år har rektorn identifierat ett behov av att öka behörigheten i idrott och hälsa och i ämnet svenska som andraspråk. Sammantaget genomför rektorn en systematisk kartläggning av behoven av behöriga lärare och förskollärare samt av behovet av behörighetsgrundande utbildning, både på kort och lång sikt.

Arbetsfördelning och samverkan

Arbets- och ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och rektorn i det kartläggande arbetet är tydlig. Styrelsen, rektorn och skolchefen arbetar utifrån ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet, där det framgår vilka underlag rektorn respektive skolchefen ska ta fram för att kartlägga behov samt när dessa ska redovisas för styrelsen. Dessa underlag ligger sedan till grund för gemensamma analyser och diskussioner om behovet av förskollärare och lärare inom organisationen. I analysarbetet samarbetar rektorn, skolchefen och styrelsen tätt med varandra och de har en gemensam bild av vilka behoven är av behöriga lärare. Utifrån den gemensamma bilden av de behov som finns diskuterar de möjliga lösningar i form av rekrytering och behörighetsgrundande utbildning. Sammantaget har representanterna för huvudmannen och rektorn en tydlig och gemensam bild av ansvarsfördelningen och arbetsprocesserna i arbetet med att kartlägga behovet av behöriga förskollärare och lärare.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i hög utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet och representanter för huvudmannens organisation samt inskickade dokument.

Insatser utifrån identifierade behov

Huvudmannen och rektorn arbetar utifrån identifierade behov med riktade insatser för att öka behörigheten bland de lärare som saknar behörighet för den undervisning de bedriver. Då skolchefen och rektorn identifierar behov av specifika kompetenser inom organisationen diskuteras behoven med representanter för styrelsen och därefter fattas beslut om insatser för att öka behörigheten bland befintlig personal. Beslut om insatser fattas både på kort och lång sikt och är beslut om såväl rekrytering som behörighetsgrundande utbildning. Ett exempel på detta är att en lärare har utökat sin behörighet i ämnet svenska som andraspråk, en fritidspedagog studerar för att bli legitimerad lärare och behörig i ämnet idrott och hälsa och en annan lärare studerar för att bli behörig specialpedagog. Trots flertalet insatser som huvudmannen och rektorn genomfört utifrån de identifierade behoven finns det fortfarande behov av behöriga lärare i ämnena bild och musik. Rektorn har beslutat att rekrytera lärare i fritidshem med behörighet i dessa ämnen. Sammantaget framgår att

huvudmannen och rektorn genomför flera insatser för att öka behörigheten genom såväl rekrytering som behörighetsgrundande utbildning.

Information, stöd och uppmuntran att delta i utbildning

Huvudmannen arbetar systematiskt med att informera om samt stödjer och uppmuntrar personalen att delta i behörighetsgrundande utbildning. Detta görs genom att rektorn och skolchefen återkommande informerar om möjliga utbildningsvägar samt vilka möjligheter som finns för att delta i behörighetsgrundande utbildningar. Ett exempel på det är att en fritidspedagog har fått information och stöd att ta fram de handlingar som behövdes för att pedagogen skulle kunna söka och beviljas så kallat omställningsstudiestöd. Nu studerar hen för att bli behörig lärare i idrott och hälsa. Huvudmannen stödjer personal som deltar i behörighetsgrundande utbildning, vilket rektorn och skolchefen informerar lärarna om. Huvudmannen stödjer personal som deltar i behörighetsgrundande utbildning genom att huvudmannen ersätter för resor och kurslitteratur. Detta stöd kan personalen förvänta sig oavsett om initiativet till utbildning kommer från huvudmannen eller från läraren själv. Stödet är också väl känt bland skolenhetens personal. Det förekommer också att huvudmannen tillför extra medel för att finansiera vikarie under den tiden lärare studerar behörighetsgrundande utbildning.

Rektorn för Strandskolan Montessori arbetar systematiskt med att informera, uppmuntra och ge stöd till personalen att delta i behörighetsgrundande utbildning. Rektorn informerar vid de veckovisa pedagogiska konferenserna och i medarbetarsamtalen om de områden som huvudmannen prioriterar, exempelvis behörighetsgrundande utbildning i idrott och hälsa, svenska som andraspråk, lärare i fritidshem och andra utbildningar som bedöms som särskilt viktiga, såsom specialpedagogutbildning. Rektorn informerar också regelbundet om den kompensation som huvudmannen erbjuder för akademiska studier, både i individuella samtal och i samband med de pedagogiska konferenserna. Flera lärare har tagit del av denna möjlighet och genomfört kurser med stöd av kompensationen, även när utbildningen inte varit behörighetsgrundande. Det finns en långsiktig planering där personal uppmuntras att studera vidare. När lärare på skolenheten planerar att studera ger rektorn stöd genom att exempelvis hjälpa dem att avsätta tid för studier.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Huvudmannen och rektorn har en långsiktig planering för deltagande i behörighetsgrundande utbildning och följer kontinuerligt upp utbildningsinsatserna. Rektorn följer en återkommande årscykel där mål

för lärarnas behörighetsgrundande utbildningar och kompetensutveckling sätts i början av läsåret och därefter följs upp kontinuerligt. Uppföljningen sker i vardagliga samtal och vid medarbetarsamtal. Rektorn har täta avstämningar med personalen och informerar styrelsen om eventuella förändringar i pågående studier. Genom sin goda kännedom om verksamheten har rektorn en klar bild av kompetensbehoven, vilket gör att både behörighetsgrundande och andra utbildningsinsatser kan planeras så att de stödjer såväl lärarnas utveckling som verksamhetens långsiktiga behov. Huvudmannen och rektorn genomför även återkommande enkäter för att följa upp lärarnas arbetsmiljö och identifiera eventuella behov som kan påverka möjligheterna att genomföra utbildning. Ett exempel är en lärare som önskade utöka sin behörighet så att den omfattade ämnet svenska som andraspråk. Rektorn och läraren diskuterade förutsättningarna, och rektorn har därefter haft en tät dialog om hur studierna fortlöper och hur arbetsbelastningen kan balanseras. När utbildning medför frånvaro bistår huvudmannen med att hitta lösningar, exempelvis genom att se över möjligheten att tillfälligt anställa ytterligare personal. Huvudmannen följer även upp utbildningsinsatser i samtal med rektorn och bevakar ekonomiska förutsättningar, inklusive möjligheten att söka relevanta statsbidrag. Huvudmannens och rektorns planering med att vidareutbilda personal genom behörighetsgrundande utbildning är strategisk så att de på sikt kan täcka behoven av behöriga lärare. Kompetensförsörjningsplanen revideras kontinuerligt och utgör ett centralt verktyg i arbetet. Sammantaget bedriver huvudmannen och rektorn ett strukturerat och kontinuerligt arbete med att planera och följa upp insatser kopplade till behörighetsgrundande utbildning.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Lundquist

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Lundkvist

X Sara Algulin

Föredragande
Signerat av: Sara Algulin

I handläggningen av ärendet har även utredare Camilla Adler deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten Strandskolan Montessori och huvudmannen Strandskolan Montessoriföreningen i Kungälv den 24 och 25 februari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Camilla Adler och Sara Algulin.

Enskild huvudman Strandskolan, Montessoriföreningen i Kungälv ansvarar för en grundskoleenhet. Strandskolan, Montessoriföreningen i Kungälv omfattar förskoleklass, årskurserna 1–9 samt fritidshem. Den här granskningen omfattar förskoleklass och årskurs 1–6. På skolenheten går cirka 242 elever, varav cirka 161 elever i förskoleklass och årskurserna 1–6. Skolenheten leds av en rektor. Skolverkets statistik visar att år 2025 är det 94,7 procent av lärarna som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i. Av de dokument som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Strandskolan, Montessoriföreningen i Kungälv är 19 av de 19 undervisande lärarna i förskoleklass och årskurs 1–6 legitimerade förskollärare eller lärare. Tre av dessa lärare undervisar i ämnen som de inte är behöriga i. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolenheten är det två lärare som går behörighetsgrundande utbildning.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare
- En intervju med rektorn
- En intervju med representanter för huvudmannen
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.